

पुत्र गत्वा भम वचो ब्रूयास्त्वं पितरन्विदं । दुर्मरं प्राणिनां वीर कालेऽपाप्ते कथञ्चन । ११५
 याऽहं त्वया विनाऽद्येह पत्या पुत्रेण चैव ह । मर्त्ये सति जीवामि हतस्त्रिस्तुरकिञ्चना ।
 अथवा धर्मराजाऽहमनुज्ञाता महाभुज । भवयिष्ये विषं घोरं प्रवेक्ष्य वा ऊताशनं ।
 अथवा दुर्मरं तात यदिदं मे सहस्रधा । पतिपुत्रविहीनाया हृदयं न विदीर्यते ।
 उत्तिष्ठ पुत्र पश्येमां दुःखितां प्रपितामहीं । आत्तामुपपुतां दोनां निमग्नां शोकसागरे ।
 आर्याश्च पश्य पाञ्चालीं सात्वतीञ्च तपस्विनीं । माञ्च पश्य सुदुःखार्तां व्याधविद्धां मृगोमिव । ११६
 उत्तिष्ठ पश्य वदनं लोकनाथस्य धीमतः । पुण्डरीकपलाशाक्षं पुरेव चपलेक्षणं ।
 एवं विप्रलपन्तीनां दृष्ट्वा निपतितां पुनः । उत्तरां तां स्त्रियः सर्वाः पुनस्तथापयन्ततः ।
 उत्थाय च पुनर्द्वैर्यात्तदा मत्स्यपतेः सुता । प्राञ्जलिः पुण्डरीकाक्षं भूमावेवाभ्यवादयत् ।
 श्रुत्वा स तस्य विपुलं विलापं पुरुषर्षभ । उपसृज्य ततः कृष्णो ब्रह्मास्त्रं प्रत्यसंहरत् ।
 प्रतिजज्ञे च दाशार्हस्तस्य जीवितमच्युतः । अब्रवीच्च विशुद्धात्मा सर्वं विश्रावयन् जगत् । ११७
 न ब्रवीम्युत्तरे मिथ्या सत्यमेतद्भविष्यति । एष संजीवयाम्येनं पश्यतां सर्वदेहिनां ।
 नोक्तपूर्वं मया मिथ्या स्त्रैरेष्वपि कदाचन । न च युद्धात् परावृत्तस्तथा संजीवतामयं ।
 यथा मे दयितो धर्मो ब्राह्मणाश्च विशेषतः । अभिमन्योः सुतो जातो मृतो जीवत्वयं तथा ।
 यथाऽहं नाभिजानामि विजयेन कदाचन । विरोधन्तेन सत्येन मृतो जीवत्वयं शिशुः ।
 यथा सत्यञ्च धर्मश्च मयि नित्यं प्रतिष्ठितौ । तथा मृतः शिशुरयं जीवतामभिमन्युजः । ११८
 यथा कंसश्च केशी च धर्मेण निहतो मया । तेन सत्येन बालोऽद्य पुनः संजीवतामयं ।
 इत्युक्त्वा वामुदेवेन स बालो भरतर्षभ । शनैः शनैर्माहाराज प्राप्स्यन्दत सचेतनः ।
 इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्वणि अनुगीतापर्वणि परिवर्तितः कृष्णात् संजीवने जनपन्नतोऽध्यायः ॥ ६६ ॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ब्रह्मास्त्रं तदा राजन् कृष्णेन प्रतिसंहतं । तदा तदेकं लप्ति वा तेजसाऽभिविदीपितं ।
 ततो रचांसि सर्वाणि नेशुस्त्यक्त्वा गृह्णन् तत् । अन्तरिक्षे च वागासोत् साधु केशव साध्विति ।
 तदस्त्रं ज्वलितञ्चापि पितामहमगात्तदा । ततः प्राणान् पुनर्लभे पिता तव नरेश्वर । ११९
 व्यचेष्टत च बालोऽभौ यथोत्साहं यथाबलं । बभूवुर्मुदिता राजंस्ततस्ता भरतस्त्रियः ।
 ब्राह्मणान् वाचयामासुर्गोविन्दस्यैव शासनात् । ततस्ता मुदिताः सर्वाः प्रशंसं मुर्जनाद्देनं ।
 स्त्रियो भरतसिंहानां नावं लब्ध्वेव पारगाः । कुन्ती द्रुपदपुत्री च सुभद्रा चोत्तरा तथा ।
 स्त्रियश्चान्या नृसिंहानां बभूवुर्हृष्टमानसाः । तत्र मत्ता नट्याश्चैव यन्त्रिकाः सौख्यशायिकाः ।
 सूतमागधसंघाश्चाप्यस्तुवंस्तं जनार्दन । कुरुवंशस्तवाख्याभिराशीर्भरतर्षभ । १२०
 उत्थाय तु यथाकालमुत्तरा यदुनन्दनं । अभ्यवादयत प्रोता सह पुत्रेण भारत ।
 तस्य कृष्णो ददौ हृष्टो बज्रं रत्नं विशेषतः । तथाऽन्ये वृष्णिगार्दूला नाम चास्याकरोत् प्रभुः ।
 पितुस्तव महाराज सत्यसन्धो जनार्दनः । परिचीणे कुले यस्माज्जातोऽयमभिमन्युजः ।